

Sinf: 3-sinf | Fan: Matematika | Yondashuv: STEM asosida

Mashg'ulotning maqsadi

O'quvchilar uch xonali va to'rt xonali sonlarni ustun shaklida qo'shish va ayirishni o'rganadilar, razryadlar bo'yicha hisoblashga odatlanadilar. Ular ortib qolgan yoki kam bo'lgan birliklar bilan ishlashni, natijani tekshirishni va amallarni haqiqiy vaziyatlarga tatbiq qilishni o'rganadilar.

Mashg'ulot davomiyligi

40 daqiqa

Interfaol resurslar

Platformadagi interfaol resurslar 3-sinf Matematika darsligidagi **Ko'p xonali sonlarni qo'shish va ayirish** mavzusidagi topshiriqlar asosida tayyorlangan.

Muhim va asosiy nazariy qism

Ko'p xonali sonlar qo'shilganda yoki ayrilganda ustun shaklida razryadlar (birlik, o'nlik, yuzlik, minglik) bo'yicha yoziladi.

Qo'shishda ortgan birlik (10 dan katta natija) yuqoriga o'tadi; ayirishda esa yetmayotgan birliklar o'nlikdan qarz olinadi.

Masalan:

2 348	3 204
+ 1 725	– 1 198
= 4 073	= 2 006

Amaliy mashg'ulot: "Qo'sh – ayir – izohla"

Mashg'ulot maqsadi: O'quvchilar katta sonlar ustida ustun ko'rinishida qo'shish va ayirish amallarini bajaradilar, amaliy topshiriqlar bilan mustahkamlab, real holatlarga bog'laydilar.

Mashg'ulot bosqichlari:

1. Misollarni ustun ko'rinishida yozish va yechish:

$$4\,256 + 2\,139 = ?$$

$$6\,000 - 1\,487 = ?$$

2. Kartochkali o'yin:

– Sonlar va amallar yozilgan kartochkalarni qo'shish va ayirish uchun juftlab ishlatish

– Har bir razryad alohida rangda ifodalanadi

3. Word / Paintda vizual ifoda (Informatika integratsiyasi):

– Har bir ustun bo'yicha sonlarning jamlanishini yoki ayrilishini grafik shaklda ko'rsatish

– “Qoldiqni top” interaktiv topshiriqlar

STEM fanlar bilan integratsiyasi

Matematika

– 3-4 xonali sonlar ustida amallar

– Ortgan birlik/kam bo'lgan birlik bilan ishlash

– Natijani tahlil qilish va tekshirish

Texnologiya

– Qog'ozda ustuncha shakllar yasash, rangli modellar yordamida vizuallashtirish

– Raqamli “qo'sh-ayir” maketlarini yasash

Informatika

– Digital test: “To'g'ri yechimni tanlang” topshiriqlari

Tabiiy fanlar

– Hajm, massa, vaqt va masofa kabi kattaliklar ustida amallar:

Masalan: “4 500 ml suvga yana 1 200 ml quydik – jami qancha bo'ldi?”

Qiziqarli fakt

 Xitoyda eng qadimgi hisob vositasi – abakus yordamida odamlar 5 xonali sonlarni qo'shib-ayirib 3 soniyada yecha olgan!

 Bugungi kalkulyatorlar 1 soniyada 1 million amal bajarishga qodir!